List 27. **NOVICE** Tečaj XLIII.

gospodarske, obrtniške in národne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani 8. julija 1885.

Obseg: Kako oskrbovati kopita, da se ohranijo zdrava. — Snaženje kože pri domači živali. — Gospodarske izkušnje. — Razglas kranjskim ovčarjem. — C. k. kmetijska družba kranjska. — Zemljepisni in narodo-pisni obrazi. — Mnogovrstne novice. — Janče mora mésti. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Kako oskrbovati kopita, da se ohranijo zdrava.

Umen gospodar, ki dobro vé, da je veliko bolj pametno in varniše bolezen ubraniti, kakor ozdravljati jo, skrbel bo, da se s kopiti njegovih konj ravná takó, da se ohranijo zdrava.

Kdo pa naj vodi gospodarja v tem, kar ima storiti za zdravje kopit? Narava ali natora je najzvestejša vodnica; te — in le edine te se imamo držati, ako hočemo za kopita najbolje skrbeti. Ona nam očitno kaže, kaj hoče imeti, na kopitih divjih kónj. Le kopita divjih kónj, katera pod milim nebom, v prostem stanu, dobivajo vse, česar jim gré, imajo popolnoma zdrav rog, čeravno postava kopita ni vselej prava.

Da tedaj edino pravo pot gremo pri oskrbovanji kopit, treba je, da posnemamo naravo, — da delamo, kar ona dela.

Kaj pa dela ona za ohranjenje kopitnega zdravja? Poglejmo konja v prostem stanu nepodkovanega in zapazili bomo tri poglavitne reči:

1. Kopito vživa mokrote in suše v ravno pravi meri, nobene ne preveč, ne premalo, — ne ene ne druge predolgo, ampak v potrebnem redu, zdaj te, zdaj une;

2. dilja ali podplat z vsemi jamicami vred je vedno snažna in čista;

3. spodnji rob rožene stene, ki ni s podkvo pokrit, se obrusi in obnosi vedno za toliko, kolikor novega roga iz žilnatega svitka doraste.

Narava moči kopita divjih kónj z rôso, ki pada ponoči na rastline pašnikov, moči jih pa tudi z dežjem in snegom. Zares! človek ne more nikakor tako primerno kopit močiti in snažiti, kakor to dela narava sama, ko se konji ob rôsi po livadah sprehajajo in se njih kopita moče napivajo in hladijo. Tako ponoči omočeno in ohlajeno kopito more potem lahko prenašati vročino in sušo podnevi. — Pa kaj nas še učí ta moča po rôsi, dežji in snegu, ki rogu tako dobro tekne? Očitno nam kaže, da le čista voda, naj bo rosna, deževnica ali snežnica, je kopitu tečna; vsaka druga, naj bo scalnica ali gnojnica ali kaka druga, je rogu kolikor toliko škodljiva, ker ga razjeda.

Primerimo sedaj kopita tacih kónj, ki v hlevu v gnojnici stojé, in jasno nam bo kot beli dan, kako škodljiva jim je taka mokrota. Ta škoda je pa toliko veča, čim dalje konj tudi čez dan v taki gnojnici stojí in le malo na cesto pride, da tudi čista deževna voda ne more gnojnice oprati s kopita.

Razun tega, da kopita divjih kónj tako potrebno in zdravo moč dobivajo in si sami tudi diljo snažijo, vidimo tudi, da si nosilni rob rožene stene tako obrusijo, da ne stojí nikdar manj ko 6 m/m, pa tudi nikdar ne več kot 20 do 22 m/m čez diljo. To bi bilo sicer za podkovanega konja preveč, ako bi se mu toliko roga čez diljo pustilo, toda pri divjih konjih moramo pomisliti, da so bôsi, da tedaj uže nekoliko daljših sten potrebujejo.

Zdaj smo zvedeli, kako se obnaša narava, katera nam mora biti v izgled pri oskrbovanji kopit. Njeno ravnanje naj bo naše vodílo pri sledečih opravilih.

1. O moči kopit.

Skušnja učí, da se po preveliki suši in nesnagi v hlevu pokvari veliko več kopit, kakor po obilni moči. Tesna stisnjena, ozka kopita, strelna gnjilina nam priča to. Boljše je tedaj, kopita držati bolj na mokrem, kakor na suhem.

Pa suša je kopitom še veliko bolj škodljiva, kakor nesnažnost; — kdor tega ne verjame, naj primeri zadnji kopiti s sprednjima. Čeravno se zadnja kopita večkrat namakavajo v lastni scalnici konja, katera zavolj svoje razjedljivosti rogu ni zdrava, vendar pri vsem tem vidimo večkrat sprednja kopita bolna, ker stojé vedno bolj na suhem.

Suša je tedaj najhujša sovražnica kopit. Sušo odvrniti in skrbeti, da kopita dobivajo potrebne moče, imamo mnogo pripomočkov:

1. Najpriprostejši pripomoček za močo sprednjih kopit je, da hlapec mokri gnoj, ki ga zjutraj najde za konjem, vrže pod sprednje noge in ondi toliko časa ležati pusti, da je krmenje (futranje) in česanje (štrgljanje) končano. — Ta pripomoček je dober, ako se zraven tega tudi kopito po steni nekoliko z vodo poškropí, ker tudi stena potrebuje moče.

2. Drugi pripomoček je, da se konju po enkrat ali dvakrat v tednu kopito oveže s frišnim kravjekom, ki se namaže na tako veliko cunjo, da se ovije okoli vsega kopita in nad kopitom rahlo zaveže. Ta omehčalni kravjek naj ima konj več ur, še boljše pa vso noč ali ves dan na nogi. — Ravno tako kakor s kravjekom, se zna ravnati s pšeničnimi otrobi ali žaganjem v vodi namočenem. — Ti pripomočki so vsi dobri in toliko boljši, kolikor večkrat, če je mogoče vsaki dan, se ponavljajo.

3. Tretji pripomoček je, da se nameče pod sprednje noge ilovice, ki se z vodo poškropí in konj več ur ali ves dan na nji stati pustí. Ta pripomoček je prav dober, in zato so tudi taki hlevi dobri, ki so spredej, kjer konj stojí, z ilovico vdelani; le to govorí zoper taka stališča, da se sčasoma preveč razmočijo, se konj pomaže, grabni v njih naredé, v katerih lahko gnojnica zastaja, ki razjeda podplat. Ali vse to se dá poravnati, ako je hlapec skrben za svojo živino, če grabne večkrat s prav drobnim peskom zasuje.

Četrti pripomoček je, da se konj večkrat v vodo postavlja. To je dobro za kopito in za vso nogo; za kopito pa premalo izdá, če konj le malo časa v vodi stojí in se to ne zgodí po večkrat.

2. O snaženji kopit.

K zdravju kopita veliko pripomore snaženje kopita, posebno po dilji in njenih jamicah. Vselej po opoldanskem krmenji (futranji) naj se vsako kopito vzdigne, čez nizek vrček, ki je s čisto vodo napolnjen, drži, podplat izmije in s pripravno železno lopatico, ki se kopitni trebnik (Hufräumer) imenuje, iztrebijo vse strelne jamice čisto.

(Konec prihodnjič.)

Snaženje kože pri domači živali.

Kakoršna je živalina dlaka, tako je njeno zdravje. Ako ima žival lepo, svitlo, tesno na koži ležečo dlako je to navadno znamenje dobrega zdravja. Ako je pa živalina dlaka brez svita, mršava itd., je pa to gotovo znamenje motenega zdravja.

Najboljše sredstvo, živali obdržati lepo dlako, je skrbno snaženje njene kože. Na koži se nepretrgano nabira prah ali druga nesnaga, katera pride ali od živalinega trupla ali pa odzunaj kje. Vsa ta nesnaga mora se s skrbnim snaženjem odstraniti. Snaženje kože pa ni le zaradi snage dobro, ampak snaženje tudi pospešuje in oživlja delovanje kože ter brez dvombe vpliva na dobro zdravje in dobro rejo živali.

Uže iz starih časov vemo, da so naši pradedi dobro poznali važnost snaženja živaline kože. Angleži, ki nam morajo biti učitelji v izglednem živinarstvu, na to delo zeló pazijo in od njih je rek: Dobro snaženje je pol krme.

Če je toraj splošno znano, da je snaženje kože dobro sredstvo za ohranenje zdravja, smelo bi se misliti, da vsi kmetovalci brez izjeme svojo žival vsak dan dobro osnažijo, posebno pozimi, kedar nimajo izgovora zarad pomanjkanja časa. Če se pa ogledamo v hlevih naših gospodarjev, vidimo v tej zadevi še jako malo napredka. Konji se za silo osnažijo vsaki dan ali le nekaterikrat v tednu; pri goveji živini pa vidimo celi život z nesnago pokrit in vsaki kravi visi zaradi „lepšega“ pol centa blata na zadnjih stegnih. S snaženjem prešičev je še veliko slabeje; mnogo gospodarjev je še celó napačnega mnenja, da prešič dobro vspeva le v blatu in vendar nobena žival ni tako hvaležna, kakor prešič, če ga dobro snažimo, kajti on poplača delo desetkrat tako drago z obilnim špehom.

Angleži tako-le ravnajo pri snaženji živaline kože: Kakor hitro dobijo konji dolgo zimsko dlako, jih ostrižejo. Ako ima konj dolgo dlako, ne dá se koža tako dobro snažiti: kožine luknjice se vsled prahu in druge nesnage zamašijo in nasledek tega je, da konj nerad jé, žalosten postane in se močno poti. Ko je konj enkrat ostrižen, omiti ga je treba dobro z milom in vodo ter potem obdrgniti sè slamo, da suh postane. Po tem delu konj precej raje jé ter tudi pri težkem delu dobro izgleda. Striženje ima tudi to prednost, da se koža potem lože snaži.

Živali, ki jih hočejo pitati, Angleži tudi ostrižejo, nasledek se v dobri reji kmalu pozna. Vole za delo trikrat na teden obdrgnejo s krtačo iz železne žice narejeno. Ravno to delo izvrši se tudi, če je le mogoče, vsaki dan pri goveji živini, posebno pri mladi. Za molzne krave je pa snaženje kože neobhodno potrebno vsaj uže svitla dlaka tako ali tako je znamenje dobre molzne krave.

Gospodarske izkušnje.

Gnoj za vrtnice v loncih.

Izvrsten gnoj za vrtnice v loncih so saje iz peči, koja se v ta namen s kropom poparijo in pri porabi z mrzlo vodo razredčijo. Ako se v loncu črvi ali kaj druzega enacega zaredi, pusti naj se zemlja prav suha postati ter naj se vrtnica potem dobro zalije z gori narejeno sajevo vodo. Treba nam je biti se ve da pozornim, da se vrtnica preveč ne gnoji s tem gnojem. Saje ne uplivajo le pri vrtnicah tako izvrstno, ampak tudi pri druzih rastlinah v loncih, posebno pa pospešuje raščo listja ter razvoj cvetja.

Kako napraviti trpežen tlak v hlevih, hramih itd.

Da se napravi cen, dober in trpežen tlak v kletih, hramih, podih, hlevih itd., naj se tako-le ukrene: Tam, kjer se hoče tlak napraviti, naj se tla lepo poravnajo ter potem eno tretjino metra na debelo nasujejo z ilovico. Ilovica, katera mora biti dobre kakavosti in brez primešanega peska, naj se pred porabo toliko z vodo pomeša, da se naredi enakomerna zmes, kot krušnje testo. Ko jo enkrat ta zmes lepo razdeljena in poravnana po celem prostoru, ki se ga misli tlakati, se vselej posebej polije štirjaški meter prostora z vodo, da postane ilovica mehka ter se potem ta prostor s kakim primernim orodjem pogladi. Ko je enkrat ves prostor bil na ta način oglajen, ter nikjer na površji ne stojí več voda, potrese se še mokra ilovica za slamnato bilko na debelo s cementom, kateri se potem s kako desko nekoliko potolče, da se bolj z ilovico sprejme. Uže čez šest ur sme se po tem tlaku hoditi, ne da bi se stopinje poznale in čez štirnajst dni, če se je spodnja plast ilovice popolnem posušila, so cela tla kot rog, ter se ni treba bati, da bi se katerikrat krušile.

Kako ukuhano sadje v steklenicah zamašiti.

Vsaka gospodinja, ki si napravlja ukuhano sadje za zimo, vé, koliko sitnosti napravlja zamaševanje steklenic, napolnjenih s sadjem. Dosedaj običajno zamaševanje z mehirjem, pergamentnim papirjem itd. je ne le zamudno in sitno, ampak tudi slabo, ker ostane v steklenici vendar manj ali več zraka, ki je vzrok pokvarjenji sadja. Po novem načinu se pa sadje uže

poprej primerno skuha v skupni posodi ter se potem uže kuhano v steklenice napolni, ali se pa v odprtih steklenicah kuha. Bodi si prvo ali drugo, vsaka steklenica mora biti po dokončanem kuhanji do pol centimetra pod robom napolnjena. Na to se vzame navadne čisto bele smole ali pa kolofonije, katera se je pri ognji raztopila ter se z njo steklenica do roba zalije. Smola se strdi ter naredi zamah, kateri ukuhano sadje popolnem pred zrakom zavaruje. Ob času porabe sadja se vzame v vroči vodi namočena cunja, s kojo se steklenica okolo smole za kratek čas obvije in kmalu se odloči smolini zamah od steklenice. — Sadje ne navzame se prav nič smolinega duha ter se leta in leta obdrži.

Razglas

kranjskim ovčarjem.

C. k. kranjska kmetijska družba bode iz letošnje državne subvencije za zboljšanje ovčarstva nakupila nekoliko ovnov in ovac ukviškega plemena ter jih brezplačno dala takim gospodarjem, ki dokažejo v svoji prošnji potrjeni od županstva in od cerkvenega urada, da

a) uže več let precejšnjo število ovac redijo;
b) da je njih kraj za ovčarstvo posebno ugoden, in
c) da jih je volja dobljenega ovna najmanj 3 leta za pleme držati, in kolikor umno ovčarstvo dopušča tudi svojim sosedom za pleme prepuščati.

Prošnje, potrjene po predsedniku dotične kmetijske podružnice imajo se zadnji čas do 15. septembra t. l. pri podpisani družbi vložiti.

C. k. kmetijska družba kranjska
v Ljubljani 5. julija 1885.

Karol baron Wurzbach,
predsednik.

Gustav Pirc,
tajnik.

C. kr. kmetijska družba kranjska.

Seja glavnega odbora dné 5. julija 1885.

Seji predseduje družbini podpredsednik g. Jos. Fr. Seunig, navzoči so pa gg. odborniki Brus, Jerič, Neweklovski, Robič, Witschl, dr. Wurzbach in družbini tajnik g. Gustav Pirc.

Vodstvu ljudske šole v Šmariji in na Premu se odloči po 10 gld. nagrade za pokončevanje mrčesov.

Poročilo krajnega šolskega sveta v Leskovcu o porabi subvencije za šolski vrt se v naznanje vzame.

Visoki deželni odbor kranjski poroča glavnemu odboru o dopisu visoke c. kr. deželne vlade kranjske, oziroma sl. c. k. kmetijskega ministerstva zarad ustanovitve vinarske in sadjarske šole na Dolenjskem. Ker je iz imenovanega dopisa c. k. ministerstva razvidno, da se ono še ni odločilo dati podporo k ustanovitvi te šole, ker še ni prepričano, da bi bila ta šola kaj bolj obiskana ko slapenska, povabi sl. deželni odbor kmetijsko družbo, da zadnja enako prvemu dá c. k. poljedelskemu ministerstvu potrebna pojasnila.

Tajnik g. Gustav Pirc prebere uže sostavljeno prošnjo na ministerstvo, katera se odobri s pristavkom g. Brusa in g. Witschlna. (Prošnjo priobčimo prihodnjič. Vred.)

Odbornik gosp. Kastelic poroča pismeno o izidu izpitov na družbini podkovski šoli.

C. kr. poljedelsko ministerstvo odobri načrt živinske razstave v Kranjski gori, a ne more dati nobene podpore več za pokritje stroškov te razstave. Po predlogu gosp. Brusa pokrije naj se eventuelni primanjkljej iz družbinega premoženja.

Razglas o brezplačni razdelitvi ovnov ukviškega plemena naroči se tajništvu razglasiti.

Gosp. odbornik Brus kot družbini denarničar poroča o dolgu France Gril iz Krakovskega predmestja ter predlaga, da se dolg in zaostale obresti takoj iztirjajo. Predlog se sprejme.

Gosp. odbornik Robič poroča o sestavi nove inventure v podkovski šoli in na družbinem poskuševališču na Poljanski cesti ter predlaga izročiti svojo poročilo odseku za splošne reči, da ta stavi pri prihodnji odborovi seji primerne nasvete.

Gosp. odbornik dr. Wurzbach predlaga dodatek, da se inventariji v dveh prepisih takoj izdelajo ter v njih navedene reči precej izročé podkovskemu učitelju Schlegelnu ter vrtnarju Urbančiču. katera oba imata prejem potrditi s podpisanjem obeh prepisov, katerih eden ostane družbi, drugi pa dotičnemu oskrbovalcu inventovanih reči. Dalje predlaga g. dr. Wurzbach, takoj vse primerno ukreniti, da se prostori v družbini hiši na Poljanah njih namenu primerno porabijo.

Predlog g. Robiča z dodatkom g. dr. Wurzbacha se sprejme.

Novim udom se imenuje gosp. Matej Pintar, župnik v Radečah.

Zemljepisni in narodopisni obrazi.

Nabral Fr. Jaroslav.

5.

Izlet na Sinaj.

(Konec.)

Potnik obstane kakor zamaknjen, kedar zagleda to zelenico, in celó divji Beduinci jo pozdravljajo z veselim krikom. Tu stopa človek zopet po mehki črni zemlji, in posluša petje krilatih tic. Fejran je lep cvetoč biser skalnate pustinje, čegar večno zeleneča mladostna moč se živo razlikuje od pustih, sivih gorskih velikanov, kateri ga opasujejo in prav živo nam kaže nasprotje med življenjem in smrtjo. Na tej zelenici je stalo v starodavnem času pustinjsko mesto Faran, ki ga je Mozes ustanovil, kakor trdi arabska pravljica. V tretjem in četrtem stoletji je imelo svojega škofa; sedaj ga ni druzega, kakor razvaline.

Dolga je ta zelenica tri dobre ure. Skoro na robu smo naleteli na tropo Beduincev, kateri so tam šotorili. Najpreje smo zagledali več temnokožnih, črnoiskrih dekličev, kateri so ovce in koze pred seboj podili. Sedaj je obstala tudi naša karavana, in se namestila blizo črnih šotorov beduinskih. Dokler smo mi kuhali in druge potrebe si oskrbovali, kukale so skrivaj Beduinke iz svojih šotorov, njih skoro goli otroci pa so letali okrog, ali se igrali med šotori. Od tu naprej je pot težavna, mora se iti v strm, po vrhu leží po potu več kot preveč debelega kamenja in velikih skal, preko katerih se ljudje in živali le z veliko težavo naprej pobirajo, in naposled se pot tako postrmí, da je treba vedno peš iti, kamelo pa za uzdo voditi. Po peturni, nepretrgani hoji v strm pride se na visoko planoto, na ono isto, na kateri so šotorili tudi Izraelci, in žrtvovali zlatemu teletu, ko se je Mozes mudil na vrhuncu gorskem. Uže imé prestavi mahoma človeka v sivo starodavnost,

nekdanji obrazi oživé v duhu pred njim, in s svetim strahom stopi na ta zgodovinski znameniti kraj. Gledi, pred teboj stojí veličastni Sinaj, orjaška granitna gromada, da človeka kar groza spreletava. Ravnina se pozgublja bolj in bolj v dolino, in naposled se stisne v jarek. Tu sredi temnozelenih cipres in mandeljnov stojí slavni katarinski samostan, v katerem uže štirnajst stoletij gostoljubno sprejemajo kristijanske božjepotnike. Čudno tesno postane pri srcu potniku, ko v nemi, skoro bi dejal, v mrtvaški tihoti zasliši veselo in milo zvonenje. Katarinski samostan je močno, trdnjavsko, z visokim zidom zaslonjeno poslopje. Vrat nima nobenih, da je tim bolje zavarovan pred napadi in roparji. Božjepotnika in njegove reči vzdignejo z vitlom 9—10 metrov visoko, in potem pride skozi zidan vhod na prostoren, tudi močno obzidan vrt.

Ta samostan je ustanovil cesar Justinijan. Na sredi stojí cerkev, visoka kupla njena sloní na vitkih stebrih. Okrog cerkve stojé velika, debelo zidana poslopja, v katerih stanuje do 30 menihov. Cerkev ima več kapel in več jako krasnih mozaikov. Ena kapela stojí baje prav na onem mestu, na katerem je grm gorel, ko se je Gospod Mozesu prikazal. Le golonog in klečé sme božjepotnik se bližati temu mestu, drugače ne. Tik za samostanom se začne steza na sinajsko gromado, ki je razcepljena na dva vrhova; eden se naziva Mozesova gora in eden Katarinska gora. Ljudska pravljica trdi, da prvi vrh je pravi Sinaj, a drugi da je Horeb, od koder je Mozes poslan bil k Izraelcem v Egipt, in na katerem je prebival nekaj časa tudi Elija, preden je vdrugič šel k malikovalskim Izraelcem. Na Horeb se lazi navadno iz samostana, ker je najpripravniše. Čez stezo so nametane velike skale, da se gre kakor po stopnicah. V pol ure prideš na veliko skalo, pod katero izvira močen studenec; tu lahko sedeš in počivaš. Če lezeš še naprej, prideš do male kapele Matere Božje, in potem po visokih stopnicah, ki se vijejo med dvema stenama, do samostana Elijevega, ki je sedaj prazen. Orjaška, zeló stara cipresa stojí na onem mestu, na katerem je Mozes prejel desetere zapovedi, če arabska pravljica vé prav povedati. Le-sem prihaja vedno dovolj božjepotnikov različnih veroizpovedanj; tudi Muhamedanci so postavili tu malo mošejo.

Po sinajski gromadi je stalo njega dni mnogo samostanov in poedinih celic, in prebivalo o Muhamedovem času do 40.000 menihov, nun in samotarcev. Sedaj jih ni več, davno uže legli so v prah in pepel, komaj da se sled pozná. Samotni orel se vozi nad vrhovi in prepadi, ali pa skače brzi divji kozel s skale na skalo. To je edino življenje v tej grozoviti samiji.

Razgled z Mozesovega vrha nič kaj ni vreden, ta vrh je prenizek; prekrasen in silen pa je razgled s Horebovega ali Katarinskega vrha, ki mu nekaj malega napotja dela za 158 metrov viši Um Šomer na jugu. Na severno stran pa stoji peteroogljati silni Serbal, in ob to pustinjsko gorovje bíje rudeče morje, po katerem čepé temni otoki, kakor da se labodi vozijo. Ali kaj je ta prirodina divjost in veličanstvenost k zgodovinski znamenitosti, ki jo ima vsa ta okolica, kjer je tako rekoč vsaka skala bila priča velikih dogodkov.

Mnogovrstne novice.

Dnevnik Gordonov.

Ker smo v „Novicah“ spremljali junaškega generala Gordona na njegovi obče občudovani poti v Sudanu do njegove smrti, zanimal se bo gotovo tudi marsikdo za Gordonov dnevnik, prijavljen sedaj, odkar je nastopil angleško vlado lord Salisbury, ki je svoj čas najodločnejše nasprotoval Gladstonovi politiki v Egiptu. Vse kaže, da lord Salisbury hoče opravičiti novo svojo politiko v Egiptu ravno na podlagi obtožb, katere se zoper Gladstanovo egiptovsko politiko nahajajo v dnevniku Gordonovem.

Izvirnega ponatisa dnevnika, katerega se je koj prvi dan prodal ves prvi natis, obsegajoč veliko tisuč iztisov nimamo v rokah, ampak samo posnetek iz nemških časnikov. Ta se glasi: „Dnevnik obsega čas od 10. septembra do 14. decembra. Kar zadeva prejšnji čas, prišlo je vse Arabcem v roke onim, ki so pri Meravi polkovnika Stewarta in njegove spremljevalce umorili, nadaljevanje dnevnika do smrti Gordonove pa je ostalo v Chartumu. Objavljen del poslal je Gordon v enem svojih parnikov v Schendi, kjer bi se bil smel izročiti angleški pomočni vojni; vsled tega izročen je bil dne 22. januarija t. l. Ch. Wilsonu, ko je stopil na suho v Schendiju. Tvarina, katera je v knjigi razdeljena v šest delov, pisana je na telegrafske formulare in k temu dodaja Gordon sam šaljivo opazko, da se bo nadzornik telegrafov pritožil zarad zlorabe uradnega papirja. Zadnje besede, katere je dne 13. decembra pisal, bile so: „Ako v desetih dneh pomoč ne pride, in več ne zahtevam kot 200 mož, je mogoče, da mesto pade. Storil sem, kolikor je bilo v moji moči za čast svoje dežele. Z Bogom!“ V teh besedah izrečen je glas, kateri se ponavlja po vsi knjigi.

Vse naredbe, katere mu je dopošiljal Baring iz Kaire, deval je na rešeto ojstrega presojevanja. Tako prepoved poslužiti se Zobehr-a proti Mahdiju. „Ako se ima Sudan popustiti“, piše, „v čem se tedaj loči, jeli Zobehr ali Mahdi prireduje lov na služne, ker po vseh poročilih je Mahdi največi lovec na služne. Prihod Zobehrov bil bi rešil Bebersko in olajšal odhod tukajšnje posadke, na kar edino delamo. Prav za prav — dostavlja zabavljivo, bi se bile morale posadke Mahdiju udati, sitneži to, ki nam toliko truda prizadevajo. — Ravno tako ojstro obsoja prepoved Baringovo, rešiti se proti ekvatorju doli. — Dne 5. oktobra piše: Ako bi mi bil Baring meseca marca pisal: „glej, kako se moreš rešiti“, kar bi bil gotovo smel storiti, dalo bi se bilo kaj storiti, in popihali bi jo bili proti ekvatorju. Pa, ako moje telegrame pregledate, videli boste, da ga prosim ukazov, ne da bi dobil kaj odgovora. Nihče ne obžaluje bolj potrate z denarjem in življenjem ljudi, pa tega je na kratko kriva vlada. Ako bi se mi bilo brzojavilo: „Glej, kako se rešiš“, vse bi bilo dobro. Pa njenega veličanstva vlada nikakor ni hotela dovoliti, da bi bila posadko samo sebi prepustila in to je bilo v škodo. Ako bi jaz všel, všel bi vladi njenega veličanstva, ker sem pa ostal, pouzročil sem, da se je vojna poslala nam na pomoč. Baring dal mi je odločno povelje, da se brez dovoljenja vlade ne smem podati proti ekvatorju (glej telegrame v Stewartovem dnevniku).

Politike vladine, da Sudan popusti, nočem presojati. Sudan je dežela pustote, ne vredna, da se poseda. Celó politike, da se posadke pusté poginuti, ne bom prerešetaval, toliko pa pravim, da bi bila morala vlada Njenega veličanstva storiti pogumen korak, in mi meseca marca, ko je bilo še mogoče, morala reči: „Glej, kako se rešiš“, pa ne sedaj, ko imam po šestmesečnem vojskovanji dolžnosti nasproti ljudstvu. Baring ni samo ne rekel: „Glej, kako se rešiš“, ampak celo prepoved je izrekel zoper moj odhod proti ekvatorju. Sedaj ne preostaja druzega vsled naše omahljivosti, kakor gledati, kako se od tukaj umaknemo in deželo Turkom prepustimo. Ojstro sramotí Gordon vprašanja Baringova in Egertonova natanko po trenutku, kedar mu bo pošel živež.

Mislim, piše, da bom s tem Egertonom imel svoje veselje, v njegovih brzojavih gospodu je tako debelo-

srčna veselost, bržčas si dela življenje prav lahko. Vedeti želi natanko dan, uro in minuto, ko mi poide živež in strelivo. Ravno, kakor človek na bregu, ki je videl, da se je njegov prijatelj uže večkrat v vodi potopil in mu kliče: „Stoj, stari prijatelj, in naznani mi, kedaj naj ti vržemo rešni pas! Vem sicer, da si se uže dvakrat do trikrat potopil, pa vendar bi bilo škoda vreči ti pas, dokler nisi v najskrajnejši nevarnosti, in jaz bi to rad natanko izvedel, ker izrastel sem v šoli natančnosti“. — Večkrat pečal se je Gordon v svoji sili z mislijo samoumora, toda zavrgel jo je kot brezbožno: „Premišljujem, jeli bi, ko bi bilo mesto v rokah sovražnikov, ne razstrelil palače in vsega, kar je v nji, v zrak, ali pa se vjeti dati in trpeti. Razstreljenje bilo bi najkrajše, med tem, ko drugo pomenja dolgo in hudo trpljenje in poniževanje vsake vrste. Mislim, da se odločim za drugo, ne iz strahu pred smrtjo, temveč zato, ker je prvo, kolikor toliko podobno samoumoru, kateri stvar božjim rokam odtrga.“

Gordon zavrgel je mnenje, kakor da bi bilo Wolsely-evo pomočno podvzetje zaukazano zavoljo njega, temveč da je to storjeno v rešitev časti angleške. On piše: „Jaz sem bil pomočni vlak št. 1., oni so pomočni vlak št. 2. Kar mene zadeva, mogel bi, ako bi hotel, vsak trenutek stran priti. Pa kaj bi se zgodilo, ko bi jo pomočni vlak št. 1. popihal in bi parniki prišli v roke Mahdijeve. Mi dva pomočni vlak št. 1. in št. 2 sva oba odgovorna za čast Angleške. To je prava logika. Jaz prišel sem posadki na pomoč, pa spodletelo mi je. Earle pride tudi v ta namen in nadjati se je, da mu ne spodleti. Osebe Gladstonove omenja samo pri dveh prilikah: „Kdor bi bil pred poltretjim letom trdil, da ne pojde Gladstonov kabinet samo v Egipt, temveč, da podvzame dve ekspediciji v Sudan, tega imeli bi bili za blaznega. In vrh tega trdi Gladstone v nekem časniku, da je prisvojitev Egipta nemogoča zarad svoje zveze s Sudanom.

Pri drugi priliki sramote primerja Mehmed Bej Horatima zarad njegovega visocega zavratnika pri srajci z Gladstonom. Za zmešnjave v Egiptu in Sudanu dela odgovorne poglavitno tri možé, prejšnjega kontrolorja Sir Ankland Colvina, Sir E. Maleta in Sir Charl Dilke-a; diplomate imenuje domače zajčke, kateri v uradnem smislu niso pošteni. On misli, da je „sirena“ Malet v Bruselju vesela in židane volje, ker misli, da je vse dobro storjeno, kar je v Egiptu napravil. Draži ga mišljenje, da bi se mu v Hartumu dobro godilo. Kdor brzojav Egertonov bere: „N. V. vlada ne odobruje Vašega predloga, da bi se turški in drugi vojaki rabili za vojaške namene v Sudanu, ako tedaj v Sudanu ostanete, naznanite svoje razloge“ — mogel bi misliti, da tukaj živim v potrati, in vendar ga ni, ki bi tako rad od tukaj šel, kot jaz. Razlogi so v silno predrznih Arabcih. Sicer pa priznam, da sem nasproti N. V. vladi zeló nepodložen.

Ko bi bil jaz načelnik kabineta, bi se sam nikdar ne rabil. Za možé, kakoršen je Dilke, ki vsako besedo pretehtavajo, moram pravi strup biti. Rad bi vedel, koliko so vlado stali brzojavi o Sudanu.

Za Mahdija imel je toliko več zasramovanja, kolikor več je izvedel o njemu, posebno odkar je zvedel, da nosi pod nohti prstov poper in je z njimi potegnil čez oči, kedar je za potrditev svojega zagotavljanja potreboval solz. — „Ker točenje solz veljá za izraz odkritosrčnosti“, nadaljuje zabavljivo, priporočil bi ta recept ministrom kabineta, kedar hočejo opravičiti kakoršno opravilo. — Stan Mahdijev v obče pa je smatral za tako trden, da sklikne: Ako bi bil jaz Mahdij, smejal bi se vsi Evropi!

Zabavne stvari.

Janče mora mésti.

(Po „T. T.“ Bedének.)

Le enkrat imel je Janče toliko poguma, da se je svoji ženi vstavil; le samo enkrat potem pa nikdar več ne! Zgodilo se je bilo pa tako-le:

Takoj drugi dan po poroki ustala je Meta po zajutreku izza mize in šla po smetano, s katero je pinjo do vrha napolnila. Tisto je potem Jančetu tako v napotje postavila, da bi bil moral pač slep biti, ko bi ne bil videl, česa bo treba. Prvi teden se človek vendar-le še ne sme prepirati, toraj Jančetu pač ni druzega ostalo, kakor da se je nad pinjo spravil in je medel, da je vmedel.

Meta se mu za to ni niti z besedico zahvalila, pač pa ga je med izpiranjem mleka tu pa tam tako prijazno in ljubeznjivo smehljaje se pogledovala, da se je Jančetu uže to zadosti zdelo.

Kaj je bilo toraj bolj umevnega, kakor to, da se je Janče drugo jutro zopet k pinji vsedel, katero je Meta predenj postavila, kakor včeraj. Opozoriti moramo, da so imeli toliko krav in tako razvito mlekarstvo, da so morali vsak dan mésti. Tako je bilo toraj tudi tretji in četrti peti in šesti dan; pri tem ostalo je tudi drugi, tretji in četrti teden. Janče je medel hoté ali nehoté, ker je moral, če tudi mu ni nihče ukazoval.

Vse bi še bilo, le to mu ni šlo v glavo in ga je silno jezilo, ker je njegova žena pinjenje smatrala za nekaj, kar se samo po sebi razume, da Janče opravlja, in da mu ni nikdar ne lepe besede, še manj pa kake zahvale v tem smislu vedela.

Da bi ji pokazal, kedo je gospodar v hiši, sklenil je, da prihodnjič ne bo več medel, če ga Meta ne bo prosila, naj bo kar hoče!

Drugo jutro je pinja uže zopet do vrha napolnjena na svojem mestu Jančeta čakala. Janče je ravno kar zajutrek pod streho spravil in je še nekoliko posedel, češ, žena bo uže videla, kako in kaj, in ga bo morda vendar-le prosila. Toda nič! Meta ga ni, ali pa ga ni hotela razumeti.

Klobuk je vzel in na dvorišče je šel. Ondi je zopet malo počakal, morda ga vendar-le še pokliče, — pa nič — ne besedice ne!

Ne vedé, kaj bi storil, krevsa po vasi; tu pa tam nekoliko postoji in se obrne, češ, morda bo za njim prišla in mu rekla, da naj gré mést. Ni je bilo. Kmalu je bil konec vasi in vest ga je pekla.

Zdelo se mu je, kakor da bi bil kako hudodelstvo storil in čez polje jo proti gozdu vreže. Sam sebi se je zdel podoben večnemu popotniku.

Rad bi bil uže zopet doma, ali kje je še poludne in kosilo; brez tega bi pa Janče na noben način ne ostal, da dvakrat na dan bi rajše medel, kakor pa enkrat ne kósil.

Oziral se je okoli, toda zastonj. Nič ga ni veselilo, še za svoje lastno imetje se ni zmenil.

Jezil se je nad celim svetom, jezil se je nad svojo ženo, pa tudi, če Vam smemo zaupati, sam nad svojo budalostjo. Nikdar še, odkar uro nosi, ni še tako pogosto na-njo gledal, kakor ravno danes, in se je v dnu srca razveselil, ko je konečno poludne zvoniti slišal.

Sedaj pa le domú!

Čem bližje pa je bil doma, tem tesneje mu je krog srca prihajalo; konečno jelo ga je nekaj tiščati v prsih, kakor hudodelca, kedar porotniki čezenj sklepajo svoj „kriv“ ali „nekriv“, o življenji in smrti.

Kaj bo ona rekla, ni mogel vedeti; zdelo se mu je pa vendar-le, da se prav gladko ne bo izteklo. Nekaj zakonskega viharja bo na vsak način. Joj, kako se je zmotil!

Še nikdar, odkar sta mož in žena, se mu ni žena sladkeje smehljala; še nikdar mu ni tako dobrega kosila pripravila, kakor ravno danes.

Pinja, oh, še vedno je stala, kakor jo je pustil. Meta ni prav nič rekla, tem več očitanja kazala mu je pa še vedno ondi stoječa pinja.

Dalje, ko jo je gledal, tem bolj zmeden je postajal in jed mu kar doli ni hotela! Ona pa, Meta namreč, se za pinjo še zmenila ni, in je ven in notri memo nje hodila, kakor bi nič ne bilo.

Niso še prav dobro odkosili, in uže je Janče nekaj vkrenil.

„Umedeno mora biti in najbolj pametno bo, Janče, če se boš takoj nad pinjo spravil.“

Od mize je vstal in se k pinji vsedel. „Štrbonk, štrbonk, štrbonk, štrbonk“, pelo je kolčé uže celo uro, umesti se pa le ni hotelo.

To je pa vendar od sile! Odkar je medel, še nikdar ni toliko časa potreboval.

„Ker je smetana dolgo tukaj stala, se je pregrela in zato se neče umesti“ — misli si Janče in še bolj hití.

„Strela božja!“ Večer se uže dela, Janče pa le še ni umedel! Vtrujen si nekoliko oddahne. Sedaj pa tudi Meta eno zine:

„Pojdi Janče, pojdi in ne bodi neumen, pinjenega mleka ne boš nikdar vmedel, če tudi celo noč pri njem sediš!“

Posmejala se mu je in venkaj je šla.

Janče je pa zazijal, kakor žejin kapelj in zabliskalo se mu je, kakor bi mu bili elektriko v glavo napeljali.

Ona sama, njegova Meta, je toraj uže dopoludne umedla in je njemu, upornemu Jančetu pinjenega mleka v pinjo nalila — za pokoro!

„No, tolikošnemu razumu ženske glave naj se v bodočnosti ustavlja, komur drago; jaz, Janče, se uže več ne bom.“

Tako je Janče sklenil in pri tem je ostalo. Odslej je Janče Meti brez ugovora medel.

Naši dopisi.

Iz Gorice 6. jul. (Izv. dop.) Včeraj je vsaj „Bralno in podporno društvo v Gorici“ praznovalo tisočletnico sv. Cirila in Metoda. V cerkvi sv. Antona je bila ob 8. uri zjutraj peta sv. maša z molitvami; došlo je bilo še dovolj društvenikov in nekaj drugih rodoljubov. Drugače ni bilo v Gorici ne duha ne sluha v spomin preimenitnega dneva. V Brdih pa se je v Biljani blagoslovila podoba sv. Cirila in Metoda, in se je nadjati, da je po prizadevanji „Slovenskega Jeza“ dosto, obilo naroda na to svečanost. Gledé na Brda se vsaj ne morejo še izgovarjati, kakor da bi narod kalil mir. V Gorici je pa za to kaj lepa pretveza; lani je volk očital jagnjetu, da mu na spodnjem potoku moti vodo. Letos je bilo isto jagnje mirno tudi pri svojih volitvah, pa vendar hočejo, da je volka razburilo ob istih volitvah, in tako — mirna Bosna. Podpornemu in bralnemu društvu so namreč tudi letos prepovedali blagoslovljenje zastave; odboru je upadel pogum, da si ne upa do drugih instancij, in oni, ki se je bil zavezal lani javno s častno besedo, da bo skrbel, da se bo zastava vsekakor blagoslovila častno, sedaj molči ter narodu niti ne pojasni vzrokov, zakaj naj še nadalje trpi. Pa saj je pri nas navzgor vse tako, kakor hočejo imeti drugod. Najvišji se uklanjajo; vsled tega slovenski narod na Goriškem in na Primorskem sploh ni bral spodbudnega pastirskega lista, kakoršne so škofje slovanski razglasili po drugih tudi slovenskih deželah. Potem pa naj se vspnejo nižji služabniki in verniki v obče! Vse to pa je v največe veselje protiavstrijskim življem, ki poskakujejo, da se jim tako dobro godi. Ni čudo, da preletí Lahone strah, kedar je samo kaka govorica, da bi utegnila nastati kaka sprememba v vladnem osobji na Primorskem. Pač pa so hoteli od laške stranke zadnje dni napraviti glasben večer goriškemu županu dr. Maurovichu na čast, ko je bil od italijanske vlade odlikovan kot oficir reda ital. krone. Isto odlikovanje je došlo tudi c. k. okr. glavarju goriškemu baronu Rechbachu, obema zastran lanske ribiške konferencije v Gorici. Znano je, da so lani vsi irredentarski listi zagovarjali Kjožjote, to je, neavstrijske ribiče, in kakor se sodi, ni bilo brez vzroka veselje na Italijanskem, ko so izvedeli o razpravah one konkurencije.

Lahi zopet namerjajo, potem, ko jim je bilo enkrat spodletelo, osnovati popularno banko. O trgovinskih skladiščih ali konsumnih društvih, katera je lani narod slovenski zahteval, pa zdaj od naše strani vse molčí. Le tako naprej, pa pridemo dalje, gospoda domače politike!

Iz Ljubljane. „Die deutsche Staatspartei in Krain.“ Ni še preteklo deset tednov, ko se je baronu s Križke grajščine potrebno zdelo, s svojega predsedniškega stola pred volitvami za državni zbor očitati naši narodni stranki, da dela na odtrganje naše kranjske dežele od skupne državne zveze. — Vsak pošten Slovenec zavrnil je ono nevredno sumičenje.

Danes pa smo zopet prisiljeni, nekoliko ogledati si gibanje in delovanje naših „Deutsch-Krainerjev“, ki so prejšnjo nedeljo šli ogrebat nov roj nemškega „Schulvereina“ v naš gorenjski Tržič, minulo soboto pa so napravili na ljubljanskem kazinskem vrtu pod pretvezo privezavanja novega traka k zastavi nemških turnarjev veliko-nemško svečanost.

Nemški turnerji, udje nemškega „Schulvereina“, čegar najvnetejši pokrovitelji so, kakor znano, nekateri c. k. profesorji, udje nemške kazine in vse drugo, kar se čuti dosti nemško, zbralo se je na odprtem vrtu kazinskem, ki je gledé javnosti del najlepšega in najbolj obiskovanega sprehajališča „Zvezde“. Posebno, če je, kakor je bilo minulo soboto večer, na kazinskem vrtu glasna godba, polna je široka cesta med vrtom in sprehajališčem v Zvezdi odličnejšega ljubljanskega prebivalstva. — In kako slavili so zbrani „Deutsch-Krainerji“, katere križki baron prišteva avstrijski državni stranki privezavanje novega traku?

Na to nočemo odgovarjati mi, ampak odgovarjajo naj dogodbe same.

Govori se sicer o napitnicah, katerih ne moremo verjeti, tedaj preskočimo, tudi o pesmah, katere se rade prepevajo in z navdušenjem poslušajo v onih krogih, ne bomo govorili. Ako pa je sred slovenske dežele in v sredi cesarju in državi naši zmiraj zvesto udanega ljubljanskega mesta nad ono družbo vihralo brez števila nemško-državnih zastav, tedaj pa mislimo, da govorimo iz srca vseh Slovencev pa tudi domoljubnih Nemcev med nami, ako tako, zvestobo za našo skupno domovino žaleče početje — najodločnejše zavračamo in obžalovanje izrekamo, da je bilo sred bele Ljubljane kaj tacega mogoče. — Domoljubje in zvestoba cesarju niso nam prazne besede, zato pa naj se nam nihče ne čudi, ako nas oblije rudečica nevolje in pravične jeze.

In kaj se je zgodilo dalje?

Izmed mnogobrojno zbranega občinstva začelo se

je brlizgati in sikati, iz kazinskega vrta pa je pridivjal njen predsednik Anton vitez Gariboldi, pred nekaj leti naroden deželni poslanec idrijskega mesta, tedaj gotovo trd Nemec, in udrihal je s palico po glavi nekega mladega človeka, kakor mlatič po snopovji. Redarstvo videti to, prijelo je — — — tepenega, brez dvombe za to, da ga reši iz rok razjarjenega viteza. Ker nismo osebno videli teh dogodeb, nočemo nadaljevati popisavanja nadrobnosti.

Obžalujoči take naši deželi nečastne dogodbe in žaljenje postav, siljeni smo vendar vprašati, kdo ima skrbeti za javni mir in red v Ljubljani? Jeli neznano, kaj pomeni v slovstvu državnega redarstva „odvrnitev“ izgredov? — Gospodom pod velikonemškimi zastavami pa — smo zeló hvaležni, da se pred vsem svetom pokažejo v svojih pravih barvah, — to je križkega barona državna stranka!

— † **Gospod Valentin Zeschko**, zeló zaslužen véliki obrtnik, ki je ustanovil svoj čas s Terpincom, Krisperjem in Galletom skupaj Vevško papirnico, umrl je preteklo nedeljo po kratki bolezni v 78. letu svojega življenja, potom ko je še pred malimi tedni krepak obhajal svojo zlato poroko.

— **Jugoslovanski klub** začel je zopet strašiti po nekaterih slovensko-štajarskih krogih. — Ako v resnici kedo misli na osnovo takega kluba, vprašati bi ga morali resno, jeli se jim zdi verjetno, da se ojači skupina slovenskih poslancev, ako od sebe odbacne najzvestejše svoje zaveznike, na priliko take, kot tirolskega Greuterja, ki je v zadnji budgetni razpravi več pripomogel, da se odstrani glavna zapreka naše narodne enakopravnosti, kakor bi bilo mogoče najbolj vnetemu slovenskemu narodnjaku. — Namene imajo gotovo vsi slovenski poslanci enako prave, slabo pa bi skrbeli za svoj narod, ako bi segali po sredstvih, katera bi jih pripeljala naravnost v roke nasprotnikov naših. — Odločno napačno pa je tudi, ako bi hotel posamezni slovenski poslanec hoditi svojo lastno pot — to bi bila naša poguba!

— **Češnjev somenj v Ljubljani** pretekli ponedeljek bil je vkljub slabemu vremenu dobro obiskan, prignalo se je nad 1400 živine in kupčija je bila dobra.

— **C. k. vojaška oskrbovalnica v Ljubljani** razpisuje oskrbovanje vojakov v Toplicah od 1. junija 1886. do 31. avgusta 1886. l. in v Ljubljani od 1. septembra 1885. do 31. avgusta 1886. l. s temi stvarmi: seno, slama in drva. Ponudbena obravnava bo 13. julija 1885. v omenjeni oskrbovalnici (Verpflegsmagazin). Ta sprejema ponudbe, pa le pismene in zapečatene do 13. julija 1885., in sicer do 10. ure dopoludne, dá pa tudi vsa razjasnila.

— **Razpisanih je več ustanov** za vsprejem kranjskih sirot v deško ali v dekliško sirotišnico, oziroma sirotinskih štipendij za prejemanje na roko. Prošnje z dokazili pošljejo naj se do 15. avgusta l. 1885., za ljubljanske sirote mestnemu magistratu, za sirote iz dežele pa dotičnim c. k. okrajnim glavarstvom.

— **Krajcarska podružnica „Narodnega Doma“** je pričela uže svoje delovanje. V Ljubljani ima uže nad **5000 udov** in te dni prične njen odbor poverjenikom razpošiljavati knjižice z markami. Vsaka knjižica ima na platnicah navod, kako pobirati doneske. Da se namreč olajša poverjeniku nabiranje in kontrola tako malih zneskov, kakor jih pobira krajcarska podružnica, daje mu odbor knjižico s krajcarskimi markami v roke.

Vsled tega nima poverjenik nikake sitne pisarije; prejetih krajcarjev ni treba posebej zapisovati, ne posebej shranjevati; kolikor mark mu nazadnje manjka v knjižici, toliko krajcarjev je prejel, toliko jih mora oddati v Ljubljano.

Knjižica ima na vsaki (levi) strani deset predalov, v katere poverjenik v poljubnem redu piše imena ali znamenja udov svojega okraja; na eni strani ima torej deset udov prostor. Vsak ud plača na mesec 1 krajcar, na leto 12, in zato se razteza od vsacega predala proti desni dvanajst mark po krajcarji, ki se prav lahko ena od druge trgajo. Knjižica je tedaj preračunjena za eno leto in za sto udov.

Marke se jemljó od desne proti levi strani. Znamenje I. M. na prvi marki pomeni „prvi mesec“; II. M. na drugi marki „drugi mesec“ itd.

Krajcarski doneski se pobirajo mesečno; za vsak krajcar se odtrga udu v potrdilo ena marka njegovega predala, in sicer tista, ki ima številko meseca, za katerega je plačal.

Če kdo želi za več mesecev skupaj dati udnino, izroči se mu ob enem toliko mark, kolikor je dal krajcarjev.

Ako hoče kdo več na mesec plačevati, nego 1 krajcar, odpre se za-nj v knjižici toliko predalov, kolikor na mesec krajcarjev daje; toliko mark se mu tudi ob enem izroči.

Marka naj se pri plačilu nekoliko natrga, v znamenje, da je obrabljena.

Po markah, ki še stojé v knjižici, poverjenik lahko vidi, kateri udje so uže storili svojo dolžnost, kateri pa ne. One, ki so pozabili na mali donesek, naj blagovoljno potirja in jim izroči zaostale marke.

Ko bi kak ud plačal, a ne hotel marke vzeti, naj jih poverjenik kljub temu odtrga, a potem takoj uniči.

Prejeti denarji se v poljubnih časih pošiljajo v Ljubljano ali pa koncem dvanajstega meseca, torej takrat, ko je prodanih vseh 1200 mark in je knjižica prazna. Z zadnjim zneskom vred priloži naj se tudi knjižica.

Pred pošiljatvijo naj si poverjenik od nabranega denarja vračuna poštnino, da ne bode sam na škodi.

Denar in pisma naj se pošiljajo pod naslovom:

Krajcarska podružnica „Narodnega Doma“
(Dr. Jos. Staré)
v Ljubljani.

Poverjenikov se je uže veliko število oglasilo, celó telegrafično dobil je odbor ponudbe od odličnih rodoljubov — pač najlepši dokaz, da je ideja krajcarske podružnice padla na rodovitna tla.

Na delo tedaj rojaki!

— **„Ljubljanski Zvon.“** Vsebina VII. številke tega leposlovnega lista našega je spet jako lepo izbrana in mnogovrstna; prinaša namreč te spise: 1. Gorázd: „Čaša nesmrtnosti“, povest v verzih. — 2. Plavica: Spomin in želja. Pesem. — 3. Dr. Fr. Detela: Véliki grof. Zgodovinski roman. (Dalje.) — 4. J. Trdina: Bajke in povesti o Gorjancih, 22. „Pod hruško“. 5. L. Podgornikova: Glasbena vzgoja v Slovencih. (Dal.) — 6. Ivan Vrhovec: „Slavni Slovenci. II. P. P. Glavar. (Dalje.) — 7. Jos. Stritar: Pogovori V. — 8. Svojmir: Drobne pesmi 3—6. — 9. Fr. Levec: Vodnikovi pesmi: „Premaga“ in „Mirov god“. — 10. Janko Kersnik: „Agitator“. Roman. (Dalje.) — 11. Jos. Šuman: Odgovor na Strekeljevo kritiko moje slovnice. — 12. Književna poročila IV. S. Rutar: Politična in kulturna zgodovina štajerskih Slovencev. — 13. Slovenski glasnik: Poziv slovenskim pisateljem. — Nove knjige slovenske. — „Führer durch Krain und die Landeshauptstadt Laibach“. — „Truber Primus und die Reformation in Krain“. — „Archiv für slavische Philologie“. — Književnost hrvaška. — 14. J. Kalan: Šah. — „Ljubljanski Zvon“ izhaja vsakega meseca 1. dan v zvezkih po štiri tiskovne pole velike osmerke obsežnih

ter stoji za pol leta samo 2 gold. 30 kr.; za četrt leta 1 gold. 15 kr. Posamične številke stojé po 40 kr. — Prejšnjih letnikov se dobivata samo še II. in III. letnik, nevezana po 3 gld., v Bonačeve platnice krasno vezana po 4 gold. 20 kr.

— **Vabilo k slavnostni besedi z bazarom** na korist „Narodnemu domu“, katero priredita čitalnica ljubljanska in društvo „Narodni dom“ v spomin sijajnih dni l. 1883. o navzočnosti Njih Veličanstva presvitlega cesarja v prostorih čitalnične restavracije v nedeljo 12. julija s sodelovanjem c. k. vojaške kapele baron Kuhn št. 17. Vspored: 1. Morley: „Fanfare des Cuirassiers“, svira godba. 2. Babiere: Ouvertura k operi „Perdita“, svira godba. 3. Slavnostni govor gosp. Trstenjaka. 4. Komčar: „Olga“, svira godba. 5. Herold: Ouvertura k operi „Campa“, svira godba. 6. Tovačovsky: „Na gorah“, poje moški zbor čitalnice. 7. Strauss: „Noč v Benetkah“ potpourri, svira godba. 8. Gounod: „Ljubka cvetka“ iz opere „Faust“, svira godba. 9. F. S. Vilhar: „Mrtva ljubav“. Pesen za tenor s spremljevanjem orkestra, poje g. Ivan Meden. 10. Rossini: Introdukcija in zbor iz opere „Semiramide“, svira godba. 11. Bachó: „Franciska“, svira godba. 12. Thomas: Introdukcija k operi „Hamlet“, svira godba. 13. Šantelj: „Kranjska dežela“, poje moški zbor čitalnice. 14. Strauss: „Nagajivka“, svira godba. 15. Vilhar-Šantelj: „Jamska Ivanka“, svira godba. 16. Eisenhut: „Moja ljubav“, osmospev, pojó gospodje: Razinger, Přibil, Štamcar, Pelan, Krulec, Pucihar, Nolli in Paternoster. 17. Millöcker: „Gasparone“, svira godba. 18. Putnica. — Začetek ob 8. uri zvečer.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Pričele so se razprave naših ministrov z ogerskimi zarad ponovljenja pogodbe, v ta namen imeli so v soboto naši ministri posvetovanje, da se dogovoré, kako postopati in katerih načel se držati pri skupnih obravnavah. — Nasproti mnenju, katero se je čulo po časnikih, da se državni zbor snide koj začetkom meseca septembra, čujemo iz zanesljivega vira, da sedaj še merodajni krogi mislijo, državni zbor sklicati v času od 15. do 20. septembra. O verifikaciji več volitev obetajo se jako ojstre razprave. Kolikor se sedaj misli, podá se naš cesar začetkom meseca avgusta v Išel, kjer ga namerava dne 8. avgusta obiskati nemški cesar.

Nemška. — Skupni državni svèt sprejel je jedro Bismarkovega zahtevanja, po katerem je vojvoda Kumberlandski izključen od prestolnega nasledstva v vojvodstvu Brunsviškem. Kakor smo uže svoj čas omenili, se naša vlada — po veljavnih dogovorih ni vtikala v to vprašanje. — Cesarju Viljemu prilega se kopanje in mu je v toliko pomagalo, da je mogel nekoliko sprehoditi se.

Francoska. — Mirovna pogodba s Kitajsko potrdila se je dokonečno, pa ravno, ko se je to zgodilo, napadli so Anamci francosko posadko v trdnjavi Hué, tako, da se je bati nadaljevanja ravno končane vojske.

Španjska. — Tukaj se kolera bolj in bolj širi, umira za njo po več kot 600 obolelih na dan. Kralj podal se je zadnje dni v bližnji Aranjuez, mestecu s 5000 prebivalci, kjer jih obolevalo po 200 na dan. Ljudstvo je kralja vračajočega se v Madrid navdušeno sprejelo.

Angleška. — V gosposki zbornici razpravljal je Salisbur„ obširno vprašanje Afgansko in Egiptovsko, naglasujoč, da je gibanje vlade glede prvega vprašanja bistveno omejeno, ker mora zaveze svojih prednikov izpolniti. Razprave med Rusko in Angleško vršé se z resno željo, da se reši prijateljsko, in kakor upa, se je take nadejati. Vendar pa se tem razpravam v očigled razmer v deželah onega dela svetá ne more prikladati odločilni pomen, za to se more vtrjevanje meja z odločnostjo nadaljevati. Težave pri egiptovskem vprašanji imenuje ministerski predsednik velikanske, nadeja se pa, da se bode tudi to vprašanje srečno rešilo.

Zbornica poslancev sprejela je z 263 glasovi proti 219 predlog Beachov, da se Brodloug izključi od prisege in iz zbornice, akoravno je Gladstone proti govoril.

Žitna cena

v Ljubljani 1. julija 1885.

Hektoliter: pšenice domače 7 gold. 15 kr. — banaške 7 gold. 80 kr. — turšice 5 gold. 50 kr. — soršice 6 gold. 53 kr. — rži 5 gold. 85 kr. — ječmena 4 gold. 87 kr. — prosa 5 gold. 85 kr. — ajde 5 gold. 4 kr. — ovsa 3 gold. 36 kr. — Krompir 4 gold. — kr. 100 kilogramov.

Izvrševalnemu odboru narodnega kluba došlo je sledeče pismo prevzvišenega gospoda Karola grofa Hohenwarta:

Častitim volilcem državno-zborskega volilnega okraja kmetskih občin gorenjskih!

Pri volitvah za državni zbor, dne 28. maja t. l.. me je volilni okraj kmetskih občin gorenjskih, katerega sem uže 12 let imel čast zastopati v državnem zboru, vnovič odlikoval z izvolitvijo za svojega državnega poslanca.

Prijetna dolžnost mi je, da vsem svojim častitim volilcem za ta dokaz zaupanja, ki me veseli in časti, izrekam svojo najsrčnejšo zahvalo.

Počastilo me je pa tudi deželno glavno mesto Ljubljana s trgovinsko in obrtnijsko zbornico v Ljubljani z izvolitvijo za državni zbor. Odločil sem se sprejeti to poslanstvo, ono svojega starega in meni jako drazega volilnega okraja, pa ob enim potom c. k. deželnega predsedstva odložim v roke svojih častitih gospodov volilcev. Prosim Vas pa sprejeti zagotovljenje, da bom vender isto tako vselej pripravljen v državnem zboru potezati se za Vaše posebne koristi in pri tem po vseh svojih močeh podpirati onega, katerega namesto mene za poslanca izvolite.

Sprejmite še enkrat mojo najsrčnejšo zahvalo in ohranite mi tudi še v prihodnje prijazen spominj.

Na Dunaji dne 5. julija 1885. **Karol grof Hohenwart** l. r.

Odgovorni vrednik: **Gustav Pirc.** — Tisk in založba: **J. Blaznikovi nasledniki** v Ljubljani.